

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE BREZA ZA PERIOD 2018-2020 GODINA**

Breza, oktobar 2017

Na osnovu članova 15., 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16) Općinski načelnik općine Breza, donosi:

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE BREZA ZA PERIOD 2018 -2020. GODINA

Poglavlje 1 -Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima – proračunima Federacije Bosne i Hercegovine izrađen je Dokument okvirnog budžeta Općine Breza (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2018 -2020. godinu. Dokument okvirnog budžeta za period 2018 -2020. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta, odnosno, DOB predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2018. godinu, te daje predviđanja za 2018 -2020. godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi Makroekonomskih pokazatelja za period 2015-2020. godina na nivou Bosne i Hercegovine koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje BiH (DEP), pri Vijeću Ministara BiH, Izvršenja prihoda po osnovu indirektnih poreza za 2016. godinu -revidirane projekcije za 2017. godinu -plan za period 2018-2020. godina općine Zeničko-dobojskog kantona i izvršenja prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2016. godinu -revidirane projekcije za 2017. godinu -plan za period 2018-2020. godina općine Zeničko-dobojskog kantona, dostavljenih od strane Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona.

Budžet je primarni instrument izvršne vlasti za izradu politika na nivou općina. On je sredstvo kojim se prioriteti izvršne vlasti prenose u usluge, programe i aktivnosti kao i odgovor na socijalne i ekonomske potrebe građana u općini. Pošto sam godišnji budžet nije dovoljan da se njime osigura ispunjenje ciljeva u općini, uveden je proces srednjoročnog planiranja budžeta. Shodno navedenom, svi budžetski korisnici su obavezni sprovesti modernizaciju procesa planiranja i pripreme budžeta.

Srednjoročno planiranje budžeta predstavlja sistem i proces planiranja budžeta koji:

- Sadrži jasno definisane rokove za pripremu budžeta i utvrđene odgovornosti,
- Sadrži jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou resursa koji su na raspolaganju,
- Osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje resursa,
- Vršiti prioritizaciju pri alokaciji, odnosno raspodjeli ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike,
- Poboljšava predvidivost budžetskih politika i finansiranja u srednjoročnom periodu,
- Unapređuje transparentnost i odgovornost općinskih politika, programa i procesa donošenja odluka,
- Osigurava razmatranje i vrši analizu finansijskih učinaka planiranih za naredne godine pri određivanju politika i donošenju odluka tokom planiranja budžeta.

Srednjoročno planiranje budžeta zahtijeva maksimum zalaganja i disciplinu svih strana uključenih u budžetski proces, počev od Općinskog načelnika i nadležnih općinskih službi, Općinskog vijeća, Službe za finansije, inspeksijske poslove i opću upravu, pa do svakog budžetskog korisnika.

Trogodišnje planiranje postaje obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava i izvanbudžetskih fondova (član 16. stav 4. Zakona o budžetima).

Služba za finansije, inspeksijske poslove i opću upravu općine Breza, dostavlja i predlaže Općinskom načelniku da razmotri i usvoji Dokument okvirnog budžeta općine Breza za period 2018.–2020. godina, kao osnov za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u općini Breza za fiskalnu 2018. godinu.

Poglavlje 2 -Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Dinamiku ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u najvećoj mjeri diktiraju vanjski faktori. S tim u vezi, Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine izradila je Makroekonomske pokazatelje na nivou Bosne i Hercegovine za period 2015-2020. godina.

Makroekonomski pokazatelji na nivou Bosne i Hercegovine dati su u slijedećem pregledu:

miliona KM

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nominalni BDP u mil. KM	29.462	30.389	31.709	33.245	34.962	36.925
Nominalni rast u %	4,5	3,1	4,3	4,8	5,2	5,6
BDP deflator (prethodna godina = 100)	100,8	100,2	101	101,2	101,4	101,5
Realni BDP u mil.KM (prethodna god=100)	29.229	30.334	31.391	32.844	34.494	36.379
Realni rast u %	3,7	3	3,3	3,6	3,8	4,1
Inflacija mjerena ind. potroš. cijena u %	-1	-1,1	0,9	1,2	1,5	1,4
Potrošnja u mil. KM	29.619	30.231	31.385	32.631	33.981	35.382
Realni rast u %	1,5	2,4	2,7	2,7	2,7	2,7
Vladina potrošnja u mil. KM	6.160	6.283	6.409	6.537	6.668	6.801
Realni rast u %	0,8	1,2	0,5	0,8	0,5	0,5
Privatna potrošnja u mil. KM	23.459	23.947	24.975	26.094	27.313	28.580
Realni rast u %	1,7	2,7	3,2	3,2	3,3	3,2
Investicije (bruto) u stalna sred. u mil. KM	5.024	5.087	5.580	6.149	6.786	7.441

Realni rast u %	-3,5	0,7	9,4	9,9	10	9,3
Vladine investicije u mil. KM	535	508	635	857	1.097	1.382
Realni rast u %	-53,5	-5,8	23,2	33,4	26,1	24,1
Privatne investicije u mil. KM	4.489	4.579	4.945	5.292	5.688	6.058
Realni rast u %	10,6	1,5	7,9	6,9	7,4	6,4
Uvoz u mil. KM	15.281	15.327	16.301	17.415	18.678	19.875
Nominalni rast u %	-1,5	0,3	6,4	6,8	7,3	6,4
Realni rast u %	0,9	2,3	4,8	5,3	5,2	4,2
Izvoz u mil. KM	9.863	10.139	10.863	11.716	12.694	13.691
Nominalni rast u %	5,8	2,8	7,1	7,9	8,3	7,9
Realni rast u %	6,3	4,7	5,3	5,6	5,5	4,4
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	12,5	13,2	13,2	13,5	13,9	14,7
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-1589	-1.333	-1.571	-1.832	-2.108	-2.300
Rast u %	-22	-16,1	17,8	16,6	15,1	9,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-5,4	-4,4	-5	-5,5	-6	-6,2

Izvor podataka: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2017. godine

Privredna kretanja i projekcije u pojedinim zemljama EU, ali i u zemljama regiona, imaju uglavnom pozitivan trend.

Osnovna pretpostavka projiciranog rasta u BiH se tiče ekonomskih kretanja u okruženju i to prije svega u smislu promjena izvozne tražnje, te inostranog finansiranja finalne potrošnje i investicija. Unutrašnje pretpostavke podrazumjevaju uobičajeni nivo političke stabilnosti, uz postepeno poboljšanje poslovnog okruženja. Osnovni scenarij podrazumijeva aranžman sa MMF-om koji bi pored direktnog uticaja na budžete trebao otvoriti vrata drugih međunarodnih finansijskih institucija u cilju finansiranja povećanja javnih radova. S druge strane, uspješna realizacija tog aranžmana u velikoj mjeri ograničava projicirani rast javne potrošnje i javnih rashoda uopšte. Rast je takođe projiciran uz pretpostavku odsustva elementarnih nepogoda u smislu poplava ili suša koje bi mogle značajno uticati na poljoprivrednu proizvodnju, te proizvodnju električne energije. Konačno, projekcija podrazumjeva povećanje svjetskih cijena koje bi pored porasta cijena bh izvoza i uvoza trebalo zaustaviti deflaciju iz prethodnog perioda.

Tako, prema projekcijama DEP-a, ekonomska aktivnost BiH u 2017. godini bi trebala porasti za 3,3 %, nakon čega se projicira nešto viša realna stopa od 3,6 % u 2018. godini. Ovo je približno na nivou prethodnih projekcija iz novembra 2016. godine obzirom da u međuvremenu nije došlo do značajnijih promjena pretpostavki ekonomskog rasta. Očekuje se da bi nosioci ekonomskih kretanja u ovom periodu bi trebali biti realni rast izvoza od preko 5 % godišnje, te povećanje privatne potrošnje od 3,2% i investicija od 7,4-9 %. S druge strane, očekivani porast domaće tražnje bi trebao rezultirati realnim povećanjem uvoza sa stopama nešto nižim u odnosu na izvoz.

Očekuje se da bi se ekonomski rast u periodu 2019-2020. godina trebao odvijati u uslovima boljeg eksternog okruženja uz blago poboljšanje poslovne klime za investiranje. Pretpostavlja se sve veća dostupnost povoljnih međunarodnih izvora finansiranja za razvoj infrastrukture. S tim u vezi bi očekivano daljnje jačanje investicija do nivoa od 21 % BDP-a u 2020. godini, trebalo biti glavni izvor postepenog jačanja ekonomskog rasta na realne stope od 3,8 % i 4,1 % u 2019. i 2020. godini.

U periodu 2018. -2020. godina u zemljama Eurozone se očekuje oporavak privatne potrošnje, porast investicija, te povećanje ukupnog izvoza i uvoza. Ova pozitivna dešavanja u neposrednom okruženju uz pravovremenu i dosljednu implementaciju strukturalnih reformi trebale bi rezultirati povećanjem iskorištenosti industrijskih kapaciteta u BiH koje se ogleda kroz povećani obim proizvodnje, viši nivo investicija kako kroz strana tako i domaća ulaganja, što bi u konačnici trebalo rezultirati rezultirati osjetnijim povećanjem zaposlenosti u BiH.

Planirana investiciona ulaganja u infrastrukturu i energetiku također bi trebala značajno doprinijeti jačanju kako građevinskog sektora u BiH tako i onih grana prerađivačke industrije koje su usko vezane uz građevinarstvo. Također se očekuje da energetski sektor koji je u prethodnom periodu bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH navedenom periodu. Prema projekcijama DEP-a ovo bi trebalo rezultirati godišnjim povećanjem bh. industrijske proizvodnje od preko 5% u odnosu na prethodnu godinu. Potencijalni rizik za navedenu situaciju predstavlja neizvjesnost i još uvijek nedovoljno siguran ekonomski oporavak u užem i širem međunarodnom ekonomskom okruženju. Potencijalni rizik za ostvarivanje navedenih pretpostavki može predstavljati

kašnjenje odnosno nizak stepen implementacije reformskih zakona. Visok nivo integracije sa zemljama EU i regiona kroz trgovinske i finansijske tokove praktički određuje kretanje industrijske proizvodnje u BiH. Eventualno pogoršanje situacije na EU tržištu posebno u slučaju zemalja koje su glavni trgovinski partneri BiH predstavlja najveći rizik po oporavak industrijske proizvodnje u BiH.

U Bosni i Hercegovini se očekuje postepeni oporavak tržišta rada. Stopa registrovane nezaposlenosti u BiH u 2017. godini mogla bi se smanjiti u odnosu na nivo prije krize.

Prvi pokazatelji na tržištu rada u 2017. godini ukazuju na nastavak smanjenja broja nezaposlenih lica (-5% g/g u januaru). Rast broja zaposlenih lica odnosno kreiranje radnih mjesta u periodu 2017. – 2020. godine zavisiće od nivoa investicija s jedne strane, ali i obima trgovine i industrijske proizvodnje. Bitno je napomenuti da najveći broj zaposlenih lica radi u području djelatnosti prerađivačke industije i trgovine na veliko i malo (oko 38%), što ukazuje koliki značaj za tržište rada imaju dešavanja u navedenim djelatnostima.

Prema predviđanjima DEP-a, u periodu 2017. – 2020. godine očekuje se rast investicija, trgovine i obima industrijske proizvodnje, što bi se pozitivno odrazilo na povećanje broja zaposlenih lica (2,2% 2017. godine, oko 2,3% 2018. – 2020. godine).

Prosječne neto plate bi mogle zadržati umjeren rast u posmatranom periodu (1,9% 2017. godine, 2,2% -2,4% 2018. – 2020. godine). Generalno, bolji poslovni ambijent u BiH ali i šire, stvorio bi uslove za kreiranje radnih mjesta i postepeni porast broja zaposlenih lica. Buduća dešavanja u oblasti tržišta rada u BiH uglavnom su bazirana na predviđanjima u oblasti investicija, trgovine i uopšte poslovnom ambijentu. Time su i najveći rizici za navedene projekcije dešavanja u pomenutim oblastima.

Poglavlje 3 -Srednjoročna porezna politika i prognoze direktnih i indirektnih poreza

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda i u ovom periodu će biti usmjereni na nastavak aktivnosti izrade prijedloga zakonskih rješenja, kojima će se doprinijeti osiguranju i očuvanju ambijenta pogodnog privrednom rastu, sa stabilnim i predvidivim uslovima poslovanja, te poboljšanju naplate javnih prihoda, kao jednog od osnovnih agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i ostalih društvenih potreba i obaveza.

U oblasti javnih prihoda kontinuirano se provode i aktivnosti na sagledavanju zakonskih rješenja u oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji, sa posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza. Zbog kompleksnosti rješavanja pitanja raspodjele javnih prihoda uključen je i Međunarodni monetarni fond (MMF), koji je dao određene preporuke i sugestije za raspodjelu prihoda, kao i potrebu rješavanja pitanja otplate vanjskog duga, čime bi se osigurala odgovornost odgovarajućih nivoa vlasti i transparentno upravljanje otplatom duga.

Prateći preporuke MMF-a, kao i zahtjeve i inicijative korisnika, Vladi Federacije BiH će se u narednom periodu i dostaviti nacrt novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Uzimajući u obzir da je implementiran projekat mehanizma razmjene podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne uprave (UINO, PUFBiH, PURS i PUBD) koji je uspostavljen uz pomoć MMF-a, odnosno potpuna uspostava informacionog sistema na način da svaka porezna uprava ima elektronski pristup informacijama koje se odnose konkretno na porezne obveznike, a koji se nalaze u drugim upravama, u narednom periodu očekuju se rezultati tih aktivnosti koji će se u kontinuitetu pratiti i analizirati. Cilj ovog projekta je suzbijanje sive ekonomije i porezne evazije, koje dovode do smanjenja javnih prihoda.

Također, u cilju izvršavanja efikasnijeg prikupljanja javnih prihoda, prateći izmjene Zakona koji regulišu direktne poreze, administrativne takse i ostale javne prihode, a u cilju smanjenja sive ekonomije i rada na crno planirano je usvajanja seta zakona kojim bi se uredili porezni postupci i proezne procedure, koji su u fazi pripreme, a sa sličnim rješenjima koji su u primjeni u Republici Srpskoj.

U 2017.godini očekuje se početak projekta u saradnji sa Svjetskom bankom. Svrha ovog projekta jeste pružanje podrške organima vlasti u daljem razvoju kapaciteta njihovih poreskih uprava. Projekat će: poboljšati zakonski okvir u cilju pružanja podrške u upravljanju porezima i provođenju kontrola i istraga, kako direktnih, tako i indirektnih poreza, jačati kapacitete za postepeno usvajanje savremenog pristupa upravljanju rizicima, te unaprijediti efikasnost u izabranim glavnim poslovnim procesima.

I u periodu 2018-2020. godina nastavljaju se aktivnosti provođenja reforme Porezne uprave Federacije kroz izmjene pravnih pretpostavki koje će omogućiti racionalnije i efikasnije djelovanje Porezne uprave kroz:

- izmjene organizacione strukture i radnih procesa koji će promicati efikasnost, racionalnost i odgovornost;

-poticanje unaprijeđenja informacionih tehnologija i obnavljanje ljudskih resursa s ciljem bolje komunikacije sa poreznim obveznicima te brže i kvalitetnije pružanje usluga;

-unaprijeđenja dobrovoljnog poštivanja poreznih propisa kroz poreznu edukaciju, obavješavanje i komunikaciju sa poreznim obveznicima.

Također, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na jačanju inspekcijskih organa u BiH, uvođenju preventivnih mjera za poticanje poštivanja propisa, kao i pooštavanje sankcija za nepoštivanje istih, uvođenju mehanizma kontrole za otkrivanje prevara, unapređenju sistema fiskalizacije u Federaciji BiH, kojim bi se minimiziralo prikrivanje ostvarenog prometa, a u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda.

Realizacija prezentiranog plana aktivnosti zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti, kao i drugih nepredviđenih događaja koji bi eventualno usporili i/ili odgodili realizaciju istih.

Projekcije prihoda rađene su u skladu sa planom prihoda na Jedinstvenom računu i preuzete su u aprilu mjesecu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Projekcije su zasnovane na historijskom trendu naplate prihoda i predviđanjima kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenom periodu, a uzimaju u obzir efekte kontinuiranog usklađivanja stopa akciza na duhan u BiH sa minimalnim standardima u EU.

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta. Administracija poreskog sistema također predstavlja rizik po projekcije prihoda. Poreski prihodi zavise od unapređenja poreske discipline. U tom pravcu Uprava za indirektno oporezivanje je uvela seriju koraka, koja uključuje unapređenje operativne procedure, revizije, inspekciju i sl., a sve sa ciljem unapređenja poreske administracije u sistemu indirektnog oporezivanja.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom:

1. otplata vanjskog duga.
2. raspodjela na račun rezervi,
3. raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. finansiranje funkcija Federacije 36,20 %,
2. finansiranje funkcija kantona 51,23 %,
3. finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42 %,
4. finansiranje direkcija cesta u Federaciji 3,90 % i
5. finansiranje funkcija Grada Sarajeva 0,25 %

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave, direkcija za ceste i

Grada Sarajeva, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

Prihodi od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa

Najnovije projekcije prihoda od indirektnih poreza rađene su u skladu sa planom prihoda od indirektnih poreza i preuzete su u aprilu mjesecu tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za korisnike u Federaciji BiH rađene su prema primjenjivanim koeficijentima raspodjele iz Uputstva o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2017. godinu, objavljenog u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 101/16.

Izvršenje prihoda po osnovu indirektnih poreza za 2016. godinu - revidirana projekcija za 2017. godinu - plan za period 2018-2020. godina

KANTONI I OPĆINE

	IZVRŠENJE		PLAN		
	2016	2017	2018	2019	2020
Zeničko-dobojski kanton	209.216.206	201.708.449	208.551.779	227.429.589	247.453.755
KANTON	175.969.556	169.523.474	175.274.869	191.140.501	207.969.573
Breza	1.085.930	1.085.676	1.122.510	1.224.118	1.331.896
Doboj Jug	335.422	321.087	331.981	362.031	393.906
Kakanj	3.090.079	3.042.301	3.145.517	3.430.244	3.732.262
Maglaj	2.222.173	2.103.121	2.174.473	2.371.303	2.580.086
Olovo	1.058.677	1.027.479	1.062.338	1.158.499	1.260.500
Tešanj	4.098.443	3.935.325	4.068.838	4.437.143	4.827.814
Usora	620.531	551.869	570.592	622.241	677.026
Vareš	928.701	866.935	896.348	977.484	1.063.547
Visoko	3.196.995	3.162.709	3.270.009	3.566.006	3.879.977
Zavidovići	3.723.189	3.425.599	3.541.819	3.862.419	4.202.488
Zenica	10.031.226	9.881.458	10.216.704	11.141.506	12.122.466
Žepče	2.855.283	2.781.418	2.875.782	3.136.094	3.412.213
OPĆINE/GRADOVI - ukupno	33.246.650	32.184.976	33.276.910	36.289.088	39.484.182

Prihodi od poreza na dohodak

Plan prihoda po osnovu poreza na dohodak rađen je na bazi procjena kretanja makroekonomskih pokazatelja, preuzetih od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) uz pretpostavku da neće doći do izmjene poreznih politika. Projekcije prihoda po osnovu poreza na dohodak za općinske nivoe rađene su prema zakonskom koeficijentu pripadnosti prihoda, koji može biti različit u zavisnosti od kantonalnog propisa raspodjele. Projekcije vezane za porez na dohodak uključuju i poreze na plaće (zaostale uplate poreza).

	2016	2017	2018	2019	2020
Porez na dohodak	37.847.559	38.604.510	39.415.205	40.282.339	41.188.692
Ze-Do	24.620.997	25.301.396	25.832.725	26.401.045	26.995.069
Kanton					
Gradovi/ općine	13.226.562	13.303.114	13.582.480	13.881.294	14.193.623

Prihodi i primici budžeta općine Breza

Služba za finansije, inspeksijske poslove i opću upravu općine Breza je projekciju prihoda i primitaka u DOB-u općine Breza za 2018 -2020. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2016. godini, procijenjenih prihoda za 2017. godinu i Projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija za općine Zeničko-dobojskog kantona.

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta općine Breza iznosi 5.250.000 KM u 2018. godini. Projektovani nivo prihoda u 2019. godini iznosi 5.400.000 KM a u 2020. godini 5.500.000 KM.

Iz datih projekcija može se vidjeti da je projektovani nivo ukupnih prihoda u 2018. godini veći za 11,4% u odnosu na 2017. Godinu, u 2019. godini veći za 3% u odnosu na 2018. godinu, dok se u 2020. godini projiciraju sa rastom od 2% u odnosu na 2019. godinu.

Vrsta prihoda	Ostvareno 2016.	Procjena 2017.	Projekcija		
			2018.	2019.	2020.
UKUPNA SREDSTVA	4.039.822,54	4.600.000,00	5.250.000,00	5.400.000,00	5.500.000,00
Poreski prihodi	2.188.146,63	2.184.200,00	2.400.000,00	2.500.000,00	2.500.000,00
Indirektni porezi	1.201.086,24	1.170.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00
Direktni porezi	987.059,79	1.014.200,00	1.150.000,00	1.250.000,00	1.250.000,00
Neporeski prihodi	1.005.271,41	1.215.800,00	1.650.000,00	1.700.000,00	1.800.000,00
Finansiranje i grantovi	846.405,10	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00	1.200.000,00

Tabela 3.3.-Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda općine Breza za 2017. i period 2018 -2020. godina

Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- promjena nivoa zaduženosti Federalnog budžeta (otplate vanjskog duga FBiH);
- razvoj drugih događaja (rad porezne administracije, mogućnost elementarne nepogode i drugo).

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JRT dijele za finansiranje Federacije, kantona, općina, Direkcije cesta i grada Sarajeva, prvo izvrši otplata vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unapređenja usklađenosti BH institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlasti unutar Federacije BiH, pogotovu kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti, kao i zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja.

Poglavlje 4 -Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom protekle dvije godine. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plate i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta općine Breza. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Breza je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2018. 2020. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti.

Rashodi i izdaci budžeta općine Breza

Rashodi i izdaci Budžeta općine Breza za 2018. godinu projiciraju se u okviru prognoziranih prihoda u iznosu od 5.250.000 KM, za 2019. godinu u iznosu od 5.400.000 KM i 2020. godini u iznosu od 5.500.000 KM. U ukupnim rashodima i izdacima općine Breza za period 2018-2020. godina prikazano je planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, u skladu sa Programom pokriću viška rashoda nad prihodima (deficita) iskazanog u budžetu općine Breza u prethodnom periodu. U slijedećoj tabeli daju se rashodi i izdaci iz budžetskih sredstava po ekonomskim kategorijama za period 2018-2020. godina sa odvojenim podacima za plaće, materijalne troškove, tekuće i kapitalne transfere, kapitalne izdatke i pokriće deficita iz prethodnih godina:

Ekonomski kod		OSTVARENO 2016. GODINA	PLAN 2017. GODINA	PROJEKCIJA		
				2018. GODINA	2019. GODINA	2020. GODINA
	UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (2+3+4)	1.776.375	1.532.514	1.532.514	1.532.514	1.532.514
611100	Bruto plaće	1.374.228	1.167.478	1.167.478	1.167.478	1.167.478
611200	Naknade	257.605	242.450	242.450	242.450	242.450
612000	Doprinosi	144.542	122.586	122.586	122.586	122.586
613000	MATERIJALNI TROŠKOVI	894.095	852.335	972.335	922.335	922.335
614000	TEKUĆI TRANSFERI (7+8+9+10)	976.591	1.052.400	1.282.400	1.282.400	1.282.400
614400 614500 614600	Subvencije	341.334	322.800	617.800	617.800	617.800
614200	Transferi pojedincima	416.490	471.000	406.000	406.000	406.000
614100	Transferi drugim nivoima vlasti	500	0	0	0	0
614300 614700 614800	Ostali tekući transferi	218.267	258.600	258.600	258.600	258.600
615100 615200 615300	Kapitalni grantovi	0	195.000	150.000	240.000	340.000
616000	Otplate kamate	42.000	60.000	60.000		
821000	Nabavka stalnih sredstava	461.614	677.751	972.751	1.222.751	1.222.751
823000	Otplata duga	88.400	80.000	80.000		
822000	Pozajmice	0				
	Ostalo Tekuća rezerva	0	50.000	50.000	50.000	50.000
	Pokriće ukupnog deficita	0	100.000	150.000	150.000	150.000
	UKUPNO (1+5+6+11+12+13+14+15+16)	4.239.075	4.600.000	5.250.000	5.400.000	5.500.000

Tabela 4.1.-Rashodi, izdaci u budžetu općine Breza za period 2017 – 2020. godina

**Tabela plaća uposlenika u
organu uprave Općine Breza**

	OSTVARENO 2016. GODINA	PLAN 2017. GODINA	PROJEKCIJA		
			2018. GODINA	2019. GODINA	2020.GODINA
UKUPNE PLATE , NAKNADE I DOPRINOSI	1.518.770	1.209.064	1.209.064	1.209.064	1.209.064
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH	80	61	61	61	61
PROSJEČNA PLATA	1.582,05	1.762,38	1.762,38	1.762,38	1.762,38

Poglavlje 5 -Budžetski prioriteti za period 2018 -2020. godina

Pored toga što predstavlja ključni akt finansijskog planiranja vlade, budžet je i najvažniji instrument javnih politika. Pored osiguranja fiskalne discipline, njegove osnovne funkcije su da osigura alokaciju resursa usklađenu sa strateškim prioritetima vlade, kao i postizanje odgovarajuće vrijednosti za uloženi novac poreznih obveznika. Ovo je posebno važno u uslovima ograničenih resursa. Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine. Imajući ovo u vidu, utvrđeni prioriteti politika općine Breza bili su ključna polazna osnova kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i budžetskim ograničenjima za naredni trogodišnji period.

Kapitalni projekti

	Ostvareno	Plan Budžeta	Projekcija		
	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitalni grantovi	0	195.000	200.000	340.000	340.000
Nabavka stalnih sredstava	461.614	677.751	972.751	1.222.751	1.222.751
Izdaci za kamate	42.000	60.000	60.000	-	-
Otplata duga	88.400	80.000	80.000	-	-
UKUPNI KAPITALNI IZDACI	592.014	1.012.751	1.312.751	1.562.751	1.562.751

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte Mjesnim zajednicama
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima
- Nabavku građevina
- Dovršetak izgradnje Sportske dvorane

Budžetski prioriteti za period 2018. - 2020.godina

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji nadilaze nivo raspoloživih resursa, obaveza je općinskog načelnika da donese odluke o tome koje su njene prioritetne politike.

Prioriteti općinskog Načelnika :

- Stabilizacija i konsolidacija Budžeta općine Breza – planiranje i izdvajanje sredstava za smanjenje ukupnog deficita Budžeta općine Breza iz prethodnih godina
- Reorganizacija lokalne općinske uprave
- Isplata plata uposlenika i naknada općinskih vijećnika u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima
- Izdvajanja za prijem i podrška odrađivanje volonterskog staža, akademski obrazovanih mladih ljudi
- Izdvajanja za socijalna davanja
- Poboljšanje zdravstvenih uslova stanovništva

- Pобољшанја услова заштите становништва од природних и људских непогода – оснивање Ватрогасне јединице, набавка ватрогасног возила и кадровска јачања у Служби цивилне заштите
- Субвенције за рјешавање стерилитета код брачних парова који жеље формирати породицу
- Издвajaња за стипендирање средњошколца и студената
- Дaљња подршка пољопривредној производњи
- Субвенције за јачање капацитета и развоја малих и средњих предузећа
- Припреме за увођење и успостављање система коришћења Јавно-privatно partnerstvo
- Припреме за увођење trezorskog načina poslovanja sa budžetskim korisnicima
- Stvaranje industrijskih i poslovnih zona – uslov za razvoj малих и средњих предузећа као оснoв за upošljavanje mladih ljudi
- Formiranje Javne ustanove ili Javnog preduzeća Kulturno-sportski Centar, radi boljeg korišćenja općinskih resursa i njihovog očuvanja, a sve u cilju jačanja kulturno – društvenog - sportskog življenja lokalnog stanovništva

- Dовршетак изградње sportske dvorane, kao i jačanje nevladinog sektora
- Infrastrukturna davanja – rekonstrukcija primarne i sekundarne mreže vodovodnih i kanizacionih sistema ,uredenje kanizacionih sistema(izgradnja kolektora za prečišćavanje otpadnih voda),radovi na zaobilaznici Breza-Vareš, asfaltiranje putnih komunikacija,proširenje javne rasvjete, rješavanje odvoza otpada, modernizacija Komunalnog preduzeća...

Budžetski i ostali korisnici budžeta imali su obavezu pripremiti i dostaviti Служби за финансије,инспекцијске послове и опћу управу своје захтјеве са приоритетима за потребним средствима. Циљ ових захтјева је да се budžetskim korisnicima пружи могућност да допринесу изради Nacrta budžeta Općine Breza за 2018. година тако што ће одредити своје приоритете за расподјелу средстава из budžeta, а у складу са циљевима економских и друштвених политика.

Приједлози приоритета потрошње и почетних гoрњих граница rashoda за период 20182020. године садржани у овом документу утврђени су свеобухватним разматрањем слједећих кључних фактора:

- фискалне политике Опћине Breza и оквира расположивих средстава;
- достављених финансијских захтјева budžetskih korisnika;
- утврђеним приоритетима Опћине Breza.

У складу са чланом 18. Закона о budžetima у Федерацији Bosne и Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 и 104/16) након усвајања од стране Опћинског начелника, овај документ биће достављен Опћинском вјећу опћине Breza као информација и објављен на веб страници Опћине Breza.

OPĆINSKI NAČELNIK
Mr.sci. Munib A.Zaimović

Breza,oktobar 2017. године.